

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 18. In patria sua. Quia à suis contribulibus homines despiciuntur, vult Deus, vt sui sint ministri, velut extranei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

inuit potestatem, vt quicunque illis crederent: *Demonia eijcent, linguas loquentur nouas, serpentes tollunt, & si morissem quid biberint non ea nocent.* Quia vt dixit Apostolus, si mittere Moysen cum lege antiqua, quæ vocari poterat ministratio mortis, eo quod populo adferebat statuta mortis magis & supplicij, quam vitam, talem illi contulit splendorem, ac vultus claritatem, quanto magis expediebat vt Apostolis daret: illos etiam mitebat cum lege, quæ vitam ministrabat, & à morte liberabat, lege scilicet Euangelij: *Si ministrat mortis &c. fuit in gloria ita vt non possent intedere filij Israel in faciem Moysi &c. quomodo non magis ministratio spiritus erit in gloria?*

Hinc collige cur Deus dederit potestatem & virtutem tam prodigiosa faciendi miracula S. Patri nostro Dominico, in ipsa totius orbis vrbe primaria, Roma in omnium oculis, & Seraphici Patris S. Francisci corpori Passionis S. impellerit stigmata talesque splendores, vt eorum comparatione, claritas vultus Moysi vilesceat: S. quoque Benedictum tantorum patrorum fecit esse mirabilem. Ac vltimo nostra hac tempestate Sa. Cistincæ Matræ D. Theresiæ de Iesu, nobis spectantibus, quibus mundum in summam rapitur admirationem: vt apud omnes magno forent in honore: non tam eorum causâ, quam ad ipsorum hominum salutem: vt pollentes auctoritate, & reuerentiâ conspicui, suas possent fundare, quas fundarunt, religiones, in tantam Dei gloriam, fidei incrementum, Ecclesiæ defensionem, hæresum extirpationem, peccatorum conuersionem, iustorumque consolationem. Ex his processit illa cura, quâ in la, sanctique viri, honorem suum totum fatumque co. seruire studuerunt, & in eius respondere defensionem. Ita notat D. Gregorius illam D. Pauli prolixam orationem, honoris sui defensionem, quem illi pseudo-Apostoli quidam tollere conabantur, vbi cælesti eloquentia, quam expendit D. Augustinus pro se reddens rationem stemmatis sui, beneficiorum Dei, raptuum horum, miraculorum, causam adducens, nec nosse probat quod ipse plus valeat solus, quam ceteri omnes in vnum collecti, quodque ipse solus plus illis omnibus honoretur. Non hoc egit Apostolus (asserit D. Gregorius) vt gloriæ popularis ardore: satis enim euidenter procellatus est, se nihil minus ambire quam gloriam: Neque enim aliquando fuimus in sermone adulationis, sicut si is, neque in occasione aularum, Deus testis est, nec querentes ab hominibus gloriam, neque à vobis, neque ab alijs. Sed in Hieron. Bap. de Ianua. Tom. II.

audientium vtilitatem, ac populi beneficium: certo etenim certius erat, quod si illum minoris facerent, etiam apud illos de cetera vilesceat auctoritas, & sua pericula dignitas ac nullo loco haberent ea quæ aut doceret aut illis peritaderet. Hoc igitur est quod illis responderet Chamaus. *Mihi obiecit illi. Medice cura te ipsum: quid vt patriæ meæ curarem infirmos: adium paratus sed vobis ipsi vestram vobis impeditis curationem: qui medicum exproditis, eius non recipitis præcepta, nec meis fidem dietis adhibetis increduli.*

§. 18. In patria sua. Quia à suis contribulibus homines despiciuntur, vult Deus, vt sui sint ministri, velut extranei.

Hæc omnia licet ita sint, semper adhuc ⁴⁶ superest difficultas circa verba Saluatoris nolla. Proponunt ipsi suam Nazarem quærimoniam, ptoverbio nizam, in eos, qu proptijs neglectis, curant alienos: *Medice cura te ipsum.* Aho Christus illis responderet ptoverbio, quod diximus: *(a) Amen dico vobis: quia nemo propheta acceptus est in patria sua.* Domine, si veru est gar de la axioma, erit & in vsu: hoc enim habent adagia, vlla nullo quod propositiones sint adeo certæ in rebus practica hzo eticis, sicut in scientijs speculatiuis prima principia. Si hoc ita sit, & hoc praxis habet, quod nullus in propria terra magnifiat, de quo conquerens, quod patria tua illam seruet consuetudine em: Si hoc commune sit & naturale, nulla videtur subesse ratio, illam de hoc accusandi, sicut nec illam qui communem omnibus sequitur consuetudinem: iam etenim transisse videtur in locum & vim legis, tandem, (b) Quod vsu (b) *Lo que receptum est excolatione non indiget Est autem se vja no hæc propositio indubia, nostræque innata natura. Quando quis dignitate conspicuus extra patriam solum inter extraneos conuersatur, in eo tantum, quod bonum, quod ex-nemo sit cellens est, & oculis obijcitur, ab alijs confidetur: unde mihi in eo notant aliud, nisi quod acceptus honoris est incentiuum. At in patria sua, licet hoc quoque videatur, sui pariter concites & defectus quorundam supillant, à quibus nemo liber est, siue naturales, siue morales, siue stemmatis, siue bonorum fortuna, siue parentum, siue de hoc, siue de illo, hæc verò illos, qui talia vorunt remorantur, quo minus illi debitam deferant reuerentiam. Terrena hæc, quanto distinctius cognoscuntur, tanto minus astimantur. Hoc interest discriminis inter naturali*

II. Differentia inter naturalia & artificialia.

naturalia & artificialia, ut illa quo propius videntur eo magis habentur pro eo quod esse videntur: hæc vero quanto propius videntur: tanto clarior agnoscitur, quod illud non fiat, quod à longe conspecta, esse videbantur. Illinc vides in arbore fructum, qui esse videtur pomum; quanto propius illum intueris, tanto cognoscis distinctius, & certius ut pomum habes, ut pomum aestimas. Si vero pomum conficis depictum vel parpussio aut crusta faciatum, à longe nihil aliud tibi præter pomum esse iudicas, nec aliud detegis: at si propius accesseris, pomum non esse cognoscis, & in ipso linteo teneram advertis lanuginem, prima lineamenta, fila, ceclotemque suppositum; unde in ratio e pomis, illud negligis. Commune est, quod in picturis, à longe nulli defectus annotentur, at plures, si propius inspiciantur, vel in ipso linteo, vel in filiis, vel in coloribus, qui præpe conspecti, non aliud nisi quadam colorum congeries esse videntur.

III. Perfectiones in Deo sunt naturales, in nobis vero artificiales.

Dei perfectiones, naturales sunt, eius bonitas, omnipotentia, sapientia, gloria: proinde quo propius illas intuemur, eo plures aestimamus. Peccatores autem qui eas de longe considerant, parvi faciunt illas, & nullo pene habent loco: iusti vero, qui prius accedunt, eas aestimant plenius: *Accedite ad eum & illuminamini*, monabat David. Quamvis quis propius accesserit Deo, tanto plures illum facit, & reuertetur impensius.

Os. 3. 5.

Hinc singularis illa nascitur opinio, quam Sancti in celo de Deo concipiunt: etenim adeo prope illum contemplantur, ut sint ipsi in Deo, & Deus in illis. O quam excellens illis apparet Dei bonitas, natura, omnipotentia. Hoc quod dixit Oseeas: *Pauebunt ad Dominum, & ad bonum eius in nouissimo diebus*, de Iudeis loquitur, qui sic ut à Deo longius recedebant ita minoris illum pendebant, eius quoque misericordias dona quoque accipiebant. Attamen in fine accedent, & pro propius, eo vehementius talem mirabuntur bonitatem. Septuaginta scripserunt: *Obstupescunt super Dominum, & super bonum eius*. Hoc quodque ipsi contigit animabus, coelos ingressis, quando Deo vnita illum facie ad faciem contemplantur. Quam stabant attentis Seraphini illi, quos vidit circa Dei thronum Isaias, adeo raptos in contemplationem, ut velatis capibus suis ac pedibus, aliud proloqui nescirent, quam *Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus exercituum, plena est omnia terra gloria eius*. Homines autem perfectiones sunt artificiales: scientia, potentia, eloquentia, praelatura, bonitas, modestia: hæc om-

III. 6. 3.

nia velut picturae fundantur in rudi natura linteo, defectibus, & quantumlibet eleuantur, semper aliquis superest in linteo reuolu, & nostro labore, & natura flocci lanuginis. Perfectissimum totius mundi vitum accede, vel ad singula momenta perueris laborat conditionibus, siue futuris, siue defectus in progenie, siue macula in parentibus, siue negligentia, proinde qui illum propius intuentur, illa semper aduertunt, & idcirco vilipendunt.

Timent Philisthim Samsonem cum de longe contuentes, omique sic considerantes, omnia vires, robur omnia iudicant. Dalila, illi proxima, eidem assidens cum illo mensis, vno dormiens lecta, vna cohabitans domo, ipsa est, quæ partem notat debiliorem, & qualis sit intus Samson, si ei capilli tondentur; Peroude (inquit illa Philisthaïs) quosdam crines, nec est quod in eo admitemini: vos etiam docetis experientia, eum vobis esse fortiozem: Hæc mundi consuetudo. Est aliquis qui sua mundum sapit prædicatione, alter suâ cathedrâ, suis diuitiis hic, & sua ille bonitate. Irodæi compariora, & qui illi est vicinus, atque, non est ei et obli peatus. Tondete illi quosdam capitis crinos, & vobis & mihi similis erit. Antere à tali diuitias, ab aho eloquentiam; ab hoc minus, & hominem illum videbitis esse abiectum, indolis peruerse, de progeie viperarum. Martha fortiozem prima percipit defuncti fratris, & obliat, vel conatur obliat, ne eius quiquam caram agat: *Soror eius qui fuerat mortuo*, Sic & fratres germani Dauidis, & nominatim atatem Eliab maior natu, fratrem ut scorum, ac temperantium arguebat: eo quod se oblieret animosum, ac paratum, ut cum gigante certamen inerat singulare, & eius contribules ac concites, alijs eum tribubus ut Regem acceptatibus, ipsi fratres pernicaces huic oblierent, obliencias vilem eius generationem, nullamque conditionem, & illi hunc eum manibus Saulis tradere moliebantur, quando distidens Ceilus, ab illis discesserat, Dei monitu, ne illo pergetet, vitæ namque apud illos ducumen incurisset, securum autem se tore apud Ziphæos sibi persuadebat, eum enim filij eius Ziph posteri Caleb, ex eadem cum illo erant tribu, & compariore, illi vero præ caeteris eius insidiati sunt gressibus, acerbis de illo sunt conuesti, & eum Sauli tradendi inrete consilium. Nec mirum, quod quanto quis alium cognoscit perfectius tanto minoris illum faciat, quo propius illum intuentur, eo vilioris habeat: quia & ipsi Sancti, quo seipfos intimis considerant, & co-

V. Similius agnoscunt, eo seiplos amplius despiciunt, & omni cunctis honore indigniores, imo verò despectu penitusque digniores. Quam se vilem terrenus illi Seraphim arbitratur Fraciscus? ve referent D. Bonaventura, integras cum sociis noctes absumeret, continuo de se iactando conuictus, & iubendo, ut alter in eum euometet similia. Quam de se submisit sentiebat S. P. N. Dominicus, priusquam ingrederetur ciuitatem in genua procumbere. Deumq; rogabat, ne illam ob peccata sua in ima deingeret? Parum est D. Greg. ut se Pontificatu censere indignum sed nec dignum reputat qui terram pedibus calcaret: *Humiliatio in uis uobis tua, dicebat Dominus.* Teipsum in teipso: & in animi tui recessus aciem dirige oculo rum, ne dubites, inuenies, quo alas humilis dimittas, & erectam pauonis caudam uolans dispergas. Si igitur quanto se quis propius inuenit, tanto se despicat uiliss, quod eiusdem patrie conciuem propriis considerantes, & minoris habeant, & excipiant indecentius?

Datur & alia de hoc ratio, nempe, quod rationem habere debiti uideretur id quod quis pro patria facit, sicut id quod in causa matris facit filius: minus enim acceptum habet mater quod in gratiam suam facit filius, quam quod extraneus, licet hoc illo maius sit: quia ut debitum attenditur, & naturale est, ut tanto magis uel minus faciamus, honoremus, aliquid acceptum habeamus, quanto maiorem aut minorem habet debitum rationem. Ex his causam elicit D. Chylostomus caritativè dominus uoluerit ac suis præceptis prædicatoribus & Prophetis, ut ad suum exequendum officium, proprijs excederent regionibus, cognationem desererent, & ad alias longè distantes terras proficiscerentur, uel si in natali solo remaneret, ut à ciuibus suis adeo uiuerent semoti, tam ab omni cum illis conuersatione & familiaritate discreti, ac si tales essent peregrini quales uel uili. Ut enim prædicator, & propheta fructum colligat, requiritur, sit honoratus, habeat auctoritatem; magni fiat & hoc illis in patria debeat, abunde uero suppetebat apud extraneos.

Ita perpendit in Abraham, quem dum Deus fidei patrem instituit, & totius populi credentium caput creat, faciem, qua mundum illuminet, hoc illi primum mandauit egredere de terra sua, scilicet Chaldaea: *Egrederere de terra tua, & de omnibus fructibus eius, aliò proficiscere ad populum, quem nec ipse, nec illum ille aut audiverat, aut uiderat.* Ut quid ò Domine

tanto prius Chaldaeam beneficio, filio utique suo? Nonne tibi liberum erat, mandare Abraham ut prius in Chaldaea prædicaret, & conuersi es fidei doceret, in eaque illos doctor instrueret? Numquid consiliarius fuit ut à patria sua inciperet, quous iam populi probè nouerat inclinationem? Imo ea de causa expedit, ut patriâ discedat, in illa namque eius adeo uilesceret auctoritas, adeo eum aspersionibus, ut ignibus tradere uoluerint, imo de facto comprehenderunt, & in ardentem fornacem uirum innocentem iniecerunt, quem si Deus miraculo non erasset, perisset. Ionas in auarit, de patria sua discederet, in qua uir erat abiectus, in honores, & in Ninuen alio tendat, populo prædicaturus omnium quos terra tulit, æquissimo: quod apud eos messem colligeret animarum fecundissimam, & cum adeo peruersi essent, effectum tamen operaretur mirabilem, quem nulla deleteret obliuio, qui patriæ terminis licet fidelis conclusus, nullum tamen ei conferret emolumentum.

Hunc seruauit Deus modum, ut suæ legationi conuenienter Baptista exciperetur, quæ ad Hrael mittebatur: *Eui homo missus à Deo, cui nomen erat Ioannes, hic ueris in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine.* Hoc namque præ omnibus agit, ut recens natus, de populi sui cognatis abstrahatur, ad desertam transferatur, ubi nullus eum mortalium conueniret, soli de caelis Angeli ministrarent. Hoc D. Lucas in uita Euangelista qui descripta eius natiuitate, confestim eum in deserto ponit solitarium: *Et erat in deserto, usque ad diem ostensionis suæ ad Israel.* Origenes autem opinatur, quod natus & circum-

cisus Angelorum ministerio raptus fuerit, ductusq; in desertum, ubi puerulum Deus manibus aluit Angelorum, eaq; ratio fuerit, cur de eius nihil retulerint Euangelistæ in paternis laribus educatione: *Natus (inquit) non exspectauit Deum, ut à patre nutritetur.* Ibi uixit solitarius, incognitus, quem nullus hominum uideret, usque dum annum agens trigesimali desertis exierit prædicator, uelut qui ex altero mundo proficisceretur, eaque de causa tanti ab omnibus fidebat, tanto suscipiebatur honore, tanta colebatur reuerentiâ, ut ad illum tota excurreret Hierusalem, se Scilicet & Pharisæi illi submitterent, etiam impudentissimi quique milites, ad meliorem frugem eius prædicatione conuerterentur, quò tanta apud illos uiguit auctoritate, ut Pharisæos illos hypocritas, gemina uiperarum indignitate non ueterent, & tam acriter, ut reprehendit, reprehendere. *Elegit Deus Apostolum Paulum mundi prædicatorem.*

48

Luc. 1. 80.

ORIGENES

Hom. 9.

in Math.

VII.

Cur Ioannes

Baptista

uixit in

deserto.

catorem, at primum illum à mundo segregavit, ad caelos transtulit, ut dom se concioni accingeret, vir esse videretur, non de terra genitus, sed de caelo descendens. Hoc ipsum fatetur; *Segregatus in Evangelium Dei.* De quo segregavit illum Deus? Non solum de quibuslibet alijs operibus & occupationibus, sed de populo suo, ut illis velut externus esse videretur.

VIII.
Apostoli sal dicuntur.
Mat. 5. 13.

49. Tangere velle videtur Apostolus, illud quod Dominus suis dixerat Apostolis, & in ipsis, suis praeicatoribus, & Evangelij ministris: *Vos estis sal terra.* Est autem sal eiusdem naturae cum aqua marina: Verum ut fiat sal, qui sapiat, & saporem infundat, necesse est ut de alia maris aqua extrahatur, & foris ad solis radios coaguletur. Talis fit, necesse est, praedicator extractus à mundo, de conversatione, de familiaritate populi semotus: *Aqua multae populi font.* In angulum seorsum seorsus, ad diuinæ lucis radios, conferat sal, vitutum operumque bonorum saporem conquirit: hoc poterit populum sale condire: quod si sint, convertentur, agant, tempus terant, ludant, & cum plebis quolibet ioculentur, debitam illis negabunt reuerentiam, & eos, ut quemlibet eorum de populo aequè habebunt familiares. Hic congruere possit illud Apostoli: *Omnia Pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in his, quae sunt ad Deum.* Esse debet Pontifex assumptus ab hominibus, de hominum conversatione, familiaritate, negotijs, ut alter Moyses, quem Deus elegit ducem populi: *Assumptus ex aqua:* Est autem

Apost. 17.
15.

hæc doctrina in sacris literis adeo celebris, ut credat Diuus Ambrosius quod illam ex ijs habuerit magnus ille Philosophus Pythagoras, cuius sententiae, apud gentiles, velut diuina oracula habebantur. Fuerunt autem adagia quaedam, dicta symbola Pythagoræ, non vulgari grauidæ scientia. Verum D. Clemens Alexandrinus, opinatur, de illis agens, quod omnia illa ex sacris nostris paginis decerperit quarum non leuem habebat notitiam. Sicut quidquid boni dixit Plato, quo totum rapuit mundum, & quæcumque sapientes omnes sunt locuti, nec non phi losophi, furtim censentur omnia, quæ tam ipse, quam illi ex diuinis nostris voluminibus exciperent. Inter alia Pythagoræ proverbia, hoc vnum fuit, quod sapientibus, praesertim verò sacerdotibus praelegebat: *Via communi ne inaccessis.* Hoc autem prouerbum sacerdotibus, si credimus D. Ambrosio, ex hoc sumpsit, quod in sacro textu legerat, à Domino Moyse præceptum, ascenderet in montem, comitatus fratre Aaron, alijsque sacerdotibus,

Hebr. 5. 1.

IX.
Sint sacerdotes segregati à populo.

bus, populus verò ad montis decliue confisteret. *Legerat præceptum Moysi, ut montem cum sacerdotibus ascenderet, populus autem deorsum staret separatus à sacerdotibus & populo.* Test hæc hoc quod legitur, quod Deus eligeat in sacerdotes Aaronem, cuiusque filios, illi præceperat, eos de medio populi segregare: *Legerat item in Exodo etiam Moysi mandatum, ut applicaret ad se fratrem suum cum filijs suis de medio filiorum Israel, ut sacerdotis fungerentur coram eo.* Vide diuisiones, nihil in sacerdotibus plebem requiri, nihil populare, nihil commune, cum stant, atque vsu & mortuus incondita multitudine.

bus, populus verò ad montis decliue confisteret. Legerat præceptum Moysi, ut montem cum sacerdotibus ascenderet, populus autem deorsum staret separatus à sacerdotibus & populo. Test hæc hoc quod legitur, quod Deus eligeat in sacerdotes Aaronem, cuiusque filios, illi præceperat, eos de medio populi segregare: Legerat item in Exodo etiam Moysi mandatum, ut applicaret ad se fratrem suum cum filijs suis de medio filiorum Israel, ut sacerdotis fungerentur coram eo. Vide diuisiones, nihil in sacerdotibus plebem requiri, nihil populare, nihil commune, cum stant, atque vsu & mortuus incondita multitudine.

Refert D. Hieronymus, id quod narrat Bar-desanes Babylonius agens de sacerdotibus & doctoribus Indiarum, quos dicebant Gymnosophistas, eorum duo esse Dogmata, quorundam vocabant Brachmanas qui in medio populi habitabant, alios vero Samanzos sacerdotes adeo abstinentes ut nedum carnibus non vescerentur, nec arborum fructibus, ac paucis tantum herbarum radicibus & incoctis oryza. Hi circa flumini Gangem morabantur solitarij, nec vlla erant cum alijs conuersione communes, quos nisi sacris altaribus adstantes non videbant, in more habebant Reges illos inuisere, & ad illos accedentes in genua cernui illos adorabant. Vtrum amplius admittit, inquit D. Hieron. ignoro: num eorum solitudinem & parsimoniam, num illud quod ab ipsis viseretur Regibus, idque tantâ reuerentiâ coram illis proclinerent, in terram, & adorarent, cum Reges illi essent tanta tumida superbia, ut ipsi ab alijs præceperent adorari. Verum hoc proloquor, vnum ex alio consequi: ex eo quod à populi tumultibus se segregarent, sui negarent conspectum aduentantibus, nec ipsi in publicum proferrent, nisi sacris suis ac sacrificijs intente, nec alios ipsi visitarent, imo nec Regem ipsam illud necessario consequens erat, ut omnes illis plurimum deferrent, & ut alterius orbis viros reuererentur. Quid, numquid visitare debet praedicator? quid aliud illi non est exercitium, nisi viros nobiles, Doctores, Principesque conuenire? Quid, numquid illi deferent, quem vident, ut de turba quemlibet, per plateas, forsaque discurrerent? Optime dixit alter dum inter nostros gallinas gallus incedit indicus, itupent omne, illi se submitunt, velut attonitæ hærent eius præsentia percussa. At quando paulo post secum aduertunt & eodem alveolo comedentem & de positum habentem, sicut alia gallina, non mirantur amplius non eum estimant, non magis quam ceteras gallinas, reuerentur. Quinimo hoc adhero id plura.

plurimum referre, vt Dei ministri fructum referant vbertimum, nimirum, si plebei nunquam viderent predicatorem, nisi in pulchro, nec Sacerdotem nisi in altari, nec confessorum nisi in seculo; vero namque verus, quem quis habet ad mentem infortiam collateralam, quem in leuitatibus socium cuius nouit imperfectiones, a grē in alijs illum negotijs honorabit.

Eleganter hoc dixit D. Ambr. suum etenim conciliens dissentium, quod declarat, quam doctum certumque fuerit hoc Pythagoræ symbolum, ait: *Via communi ne incesseris, quomodo populis, est obseruari à populo, qui nihil habet secretum à populo, distat à vultitudine? Quid enim in te miratur, si sua in se recognoscit, si nihil in te aspiciat, quod ultra se inueniat? Si qua in se erubescit, in te, quem reuerendum arbitrat, offendet.* Et sic consequenter more suo materiam perdoctē prosequitur. Quomodo de cathedra reprehendet, id quod vident, ipsummet sectari? Quam verbis eius dante poterunt fidem, quibus terrena vituperat, si hanc illum operibus pluri aduertant æstimare? Prædicator, Dei minister, continuo mundi suadet contemptum, deliciarum, honorum, pomparumque neglectum: verbis nunquam delitit, nihil lacere, quicquid mundus æstimat plurimum. Ad hoc verò, tam sit à mundo semotus vt nihil sit in operibus eius, quod possit verbis videri conuenientium.

Multis in rebus suam ostendit Ioseph patriarcha sapientiam, suam prudentiam, actamen in hoc singulariter, quod vt tale notat Spiritus Sanctus namque crebro probatus successibus, iam totius proreæ Egypti, decreuit, vt pater fratres, que sui de terra Chanaan, descendentes in Ægyptum, ibidem habitaturi. Quibus iam accedentibus, obuius processit, benignè suscepit, & post mutuum amplexum sic ait: Præcedam ego vos, vestrumque Pharaoni lætus annuntiabo aduentum, quo cognito, vos conuictum ad se citabit, hoc tamen vos moneri velim, quod iam coram se præfentes de hoc primum vos interrogabit: *Quid est opus vestrum?* Cui hoc respondete. *Domine mi Rex: Viri pastores sumus serui sui ab infantia nostra usque ad præsens, & nos, & Patres nostri. His suppositis libellum offeretis supplicem quo habitare possitis in terra Gessen, ab alijs dilecta, in qua liceat vobis ab Ægyptijs segregatis, commorari: si huius causam inquiratis eam assero, quod Ægyptij maximo opere detestentur pastores ouium, sibi que contrarios arbitrentur, nec non illis aduerlentur: vnde nec vobis securus foret utrumque inter illos conuertiari. *Discedantur.**

Ægyptij omnes pastores ouium. Quæ, ptecor, erat huius causæ detestationis? Hanc Spiritus Sanctus declarat. Ægyptij vt Deos oues colebant, & vt tales adorabant, vnde consequenter, illos habebant inimicos, qui coram illis oues macerarent, fustibus que tunderent, quod illi censebant idem esse ac si Deos suos coram se fustibus tunderent, & exco-riarent. Fratres Ioseph oues & arietes ingulabant, tam in sacrificium, quam in alimentum, & à via aberrantes, pedis suis pastoritij durius excipiebant.

Prudentissimum consilium (ait noster Cardinalis Caietanus) illis Ioseph suggestit, vt terram Gessen sibi concedi postulent, in qua sen omni- uant à communi Ægyptiorum consuetudine: eo quod pastores essent gregum, & primò abundabat enim herbas terra Gessen, pascēdis gregibus fecunda. Secundo: & primario, quia commendo Ægyptijs, aut mali futuri essent vt illi, colentes & adorantes, hoc quot illi, & æstimarent & adorarent, vel perpetuo cum illis dissidio certandum, si colant, si adorent, quod illi, nequam vt illi, imo peiores euadent. Si se contradicentes opponant, continuus inter se iurgijs dissidebunt, videntur igitur separati. O Prælati, O Prædicatores, O Sacerdotes, O Dei ministri: perpendite, opus vestrum est esse pastores, vestrum est iuudi Deos occidere, fustibus tondere, despiciere quicquid mundus adorat idololatra. Si inter mundales morem, aut vt illi vobis est viuendum, & hoc magnificandum, hoc adorandum quod illi vel non. Si hoc feceritis, mundam eritis, vt illi, & tam exigua inter illos auctoritatis, ac illi inter se: Si illis audaces contradicatis in continua ne dubietis, viuendum vobis inquietudine. Illorum fuge consortia, quantum fieri licuerit, in terram secedite Gessen, quæ, Beda interprete symbolum est S. Scripturæ terræ fertilis & frugifera: quando namque Ægyptus cimmerijs inuoluebatur tenebris, & clamoribus omnia resonabant, qui in terra degebant Gesse celesti radiabant lumine & superna pace fatabantur. Seceat Dei minister S. Scripturæ mysteria scrutaturus. A mundo secedat, vbi caelo sit proximus, in caelo cor figat, sursum corda: Gessen quippe significat: *Approximatio, vel appropinquatio.* Hoc si peregerit, o quanto dignus censetur honore, quæ coletur reuerentia, quantum prædicatione sua referet ac doctrinâ proventum animarum?

In Gen 47.

